

БІБЛІОГРАФІЯ, РЕЦЕНЗІЇ, ІНФОРМАЦІЯ

в) *Переклади*

1. Four ukrainian poets: Drach. Korotvch. Kostenko. Symonenko / Translated by M. Bohachevskv-Chomiak. D. H. Struk: Ed. by G. S. N. Luckvi. — Quixote: Spring, 1969. — 84 p.

2. Two stories by Stefanvk // Modern Ukrainian Short Stories / Ed. by G. S. N. Luckvi. — Colorado, 1973.

3. Кінселла В. П. Інваґураційні збори / Перекл. з англ. Д. Г. Стрвк // Сучасність. — 1979. — № 9. — С. 44–49.

4. Ґалай Т. Після похоронґ баби / Перекл. з англ. Д. Г. Стрвк // Сучасність. — 1987. — № 1. — С. 9–25; № 2. — С. 11–21.

5. Stefanvk V. The Pions Woman // Modern Ukrainian Short Stories / Ed. by G.S.N. Luckvi. — Englewood: Ukr. Academic Press, 1995. — P. 10–13.

6. Stefanvk V. A Stone Cross // Ibid. — P. 18–35.

7. Vvnnvchenko V. A Strange Episode // Ibid. — P. 60–77.

Н. І. Мельник

КРУГЛИЙ СТІЛ «ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ БІОБІБЛІОГРАФІЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ»

7–9 жовтня 2003 р. в Києві відбулася міжнародна наукова конференція «Інноваційна діяльність — стратегічний напрям розвитку наукових бібліотек», організаторами якої виступили Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Асоціація бібліотек України та Рада директорів наукових бібліотек і інформаційних центрів академій наук — членів Міжнародної асоціації академій наук. В рамках конференції, 8 жовтня 2003 р., пройшов круглий стіл «Завдання розвитку вітчизняних біобібліографічних інформаційних ресурсів», проведений Інститутом біографічних досліджень НБУ імені В. І. Вернадського.

Хвилиною мовчання учасники круглого столу вшанували пам'ять померлого в лютому 2003 р. першого директора Інституту біографічних досліджень, доктора істор. наук, професора Віталія Сергійовича Чишка.

На круглому столі обговорено широкий комплекс проблем, пов'язаних із розвитком вітчизняної та зарубіжної науки в галузі біографістики та української біобібліографії на тлі зростаючих інформаційних потреб суспільства та формування протягом останнього десятиліття принципово нових інформаційно-технічних можливостей їх забезпечення. Основна пробле-

матика круглого столу концентрувалася довкола таких актуальних проблем, як вдосконалення теоретико-методологічних та методичних засад біографічних досліджень, створення в Україні багатотомного національного біографічного словника, галузевих та регіональних словників і довідників, розгортання вітчизняних електронних біобібліографічних ресурсів.

Головував на круглому столі в.о. директора Інституту біографічних досліджень НБУВ, кандидат історичних наук В. І. Попик, який і відкрив його роботу. Свою доповідь «Стан і завдання розвитку вітчизняних біографічних інформаційних ресурсів» він присвятив проблемам розробки і впровадження Інститутом біографічних досліджень доступного широкому колу користувачів загальнонаціонального електронного інформаційного біобібліографічного ресурсу, як сучасного наукоємкого і конкурентоздатного науково-інформаційного продукту, призначеного для забезпечення потреб освітньої, наукової, культурної та інформаційної сфери, репрезентації України в світі. Доповідач окреслив значення такого масштабного інформаційно-біографічного ресурсу як важливої соціально-культурної інновації, проаналізував багатоманітні інформаційні можливості та особливості формування електронного варіанта національного біобібліографічного словника, які дозволяють швидко включати до наукового обігу цінну наукову інформацію, постійно доповнювати і уточнювати біографічні і бібліографічні дані за результатами нових досліджень і публікацій.

Член-кореспондент НАН України В. М. Даниленко наголосив на тому, що Інститут біографічних досліджень НБУ імені В. І. Вернадського є науково-методичним і координаційним центром біобібліографічних досліджень України, що висуває на порядок денний питання про створення навколо нього регіональних осередків з метою інтенсифікації роботи з вкладання Українського біографічного словника. Він також звернув увагу учасників круглого столу на необхідність здійснення активних заходів, спрямованих на захист напрацьованої Інститутом біографічних досліджень інтелектуальної власності.

Змістовною була доповідь к.і.н., провідного наукового співробітника НБУВ С. М. Ляшко «Енциклопедична біографічна стаття в дискурсі культури ХХ ст.» , в якій зазначено, що тексти енциклопедій, серед них і біографічні статі, репрезентують офіційний дискурс. На прикладі біографії Артема (Сергєєва Ф. А.), вміщеної в радянських російських та українських енциклопедіях ХХ ст. досліджено тенденції змін змістовної частини, вияв-

БІБЛІОГРАФІЯ, РЕЦЕНЗІЇ, ІНФОРМАЦІЯ

лено фактори, які впливали на зміст і семантику понять. Обрані дослідницею методи дали можливість аналізувати текст на культурологічному, ідеологічному, мовному рівнях в контексті загальної етно- і соціокультурної ситуації.

Н. І. Мельник (к.і.н., старший науковий співробітник) зупинилася на проблемах розвитку регіональної біографістики як необхідної передумови створення повноцінного Українського біографічного словника, проаналізувала видання з регіональної біографістики за період кінця ХІХ ст.–ХХ ст., наголосила на необхідності критичного вивчення досвіду їхньої підготовки та видання, пошукку варіантів співпраці Інституту біографічних досліджень НБУВ з авторами сучасних видань з регіональної біографістики, що позитивно вплине на науковий рівень цих видань.

М. Т. Лобода (к.і.н., старший науковий співробітник) в своїй доповіді розглянула ряд важливих проблем, властивих різноманітним аспектам процесу біографічного дослідження, ознайомила присутніх з важливими ідеями сучасної історичної науки щодо методологічних проблем біографії як жанру історичного дослідження та засобу історичного пізнання.

Низка доповідей розкривала необхідність подальшого розширення джерельної бази біобібліографічних досліджень, залучення до наукового обігу широкого кола стародруків, матеріалів архівів, періодичних видань. Зокрема, слід відзначити цікаве повідомлення к.і.н. І. О. Ціборовської-Римарович, яка окреслила значення латино-польських стародруків як джерельної бази історико-біографічних досліджень та ознайомила присутніх зі специфікою та особливостями опрацювання наявної в них інформації. С. В. Мосієнко в своєму виступі проаналізував джерельну базу дослідження педагогічно-культурної спадщини вітчизняних освітян першої половини ХХ ст. В. А. Ленисенко зупинився на некрологах як цінному джерелі біографічних відомостей, що окрім власне біографічної довідки, містять і оцінку конкретної особи його сучасниками. О. Г. Луговський ознайомив присутніх з досвідом роботи колективу Інституту архівознавства НБУВ з підготовки та видання збірок документів з історії НАН України 1918–1941 рр., проаналізував специфіку пошуку, відбору і публікацій списків співробітників УАН-ВУАН за вказаний період.

Важливою стороною розвитку вітчизняних біобібліографічних інформаційних ресурсів є бібліографія, яка виступає запорукою високого наукового рівня будь-якого біобібліографічного

видання. Значний інтерес учасників заходу викликала доповідь к.і.н., старшого наукового співробітника НБУВ О. М. Яценка «Якісний підбір та оформлення біобібліографічного матеріалу — запорука підвищення довідковості та цінності видання», в якій викладено вироблені Інститутом біографічних досліджень вимоги до подання бібліографії в біографічних статтях до УБС, бібліографії в наукових статтях друкованого органу інституту — продовжуваного наукового збірника «Українська біографістика» та форми подання бібліографічних матеріалів для наповнення бази даних «Українська біографістика». Кандидат архітектури М. І. Гончаренко, вчений секретар Державного науково-дослідного інституту теорії та історії архітектури і містобудування, розповіла про специфіку подання біобібліографічної інформації в галузі історії архітектури.

Цілий ряд доповідей круглого столу був присвячений життю та діяльності окремих представників української історії, науки та культури, які протягом тривалого часу були малознаними для широкого читачького загалу. Науковий співробітник НБУВ, к.ф.н. Л. Г. Рева висвітлила життя та творчий доробок дослідника теоретичних та методичних проблем літературної бібліографії члена-кореспондента АН СРСР, вихідця з України — С. Д. Балухатого. Особливу увагу вона звернула на розроблену ним нову методику побудови персональних біобібліографічних показників літературних діячів. В. М. Ковальчук в доповіді «Микола Петрович Баллін — літератор, засновник перших недільних шкіл та фундатор кооперативного руху в Україні (друга половина ХІХ–початок ХХ ст.)» ознайомив присутніх з його творчими надбаннями та життєвим шляхом. Цікавою була доповідь к.і.н., старшого наукового співробітника НБУВ Ю. І. Зінченка, яка була присвячена діячам української політичної еміграції в Європі 30-х рр. ХХ ст. У виступі, на основі опублікованих джерел, показано процес становлення українських політичних партій, рухів, організацій в Європі між двома світовими війнами, наведено незаслужено забуті прізвища багатьох учасників цих подій, підкреслено необхідність створення біографічного довідника діячів українського еміграційного руху. У доповіді наукового співробітника НБУВ О. В. Скрипника розглядалися особливості жанру наукової біографії вчених-природознавців.

Шляхам формування української аграрної біографістики як складової частини національного інформаційного ресурсу

БІБЛІОГРАФІЯ, РЕЦЕНЗІЇ, ІНФОРМАЦІЯ

було присвячено доповідь зав. сектором Центральної наукової сільськогосподарської бібліотеки Т. Ф. Дерлеменко. Вона зазначила, що процес трансформації галузевих бібліотек в сучасні інформаційні центри підвищив інтерес цих закладів до біографічних та бібліографічних досліджень, підняв їх на новий, більш високий рівень. Доповідачка поділилася досвідом роботи Української академії аграрних наук та Центральної наукової сільськогосподарської бібліотеки з підготовки та випуску нових книжкових серій, а саме — «Аграрна наука в особах, документах, бібліографії», «Академіки Української академії аграрних наук» та «Бібліографія вчених-аграріїв України».

В рамках круглого столу відбулася презентація книги С. М. Ляшко «Постійна комісія УАН-ВУАН для складання Біографічного словника діячів України 1918–1933: Документи. Матеріали. Дослідження» (Київ, 2003), а також видань Української академії аграрних наук та Центральної наукової сільськогосподарської бібліотеки: біобібліографічних покажчиків «Професор Будиін Петро Васильович» (Київ, 2001), «Професор Федорова Наталія Андріянівна» (Київ, 2002), «Трегобчук Валентин Михайлович» (Київ, 2002).

В результаті зацікавленого обговорення представлених доповідей учасники круглого столу виступили з рядом рекомендацій та пропозицій, зокрема — щодо необхідності оперативного та ефективного вирішення проблеми створення інтернет-сторінки Інституту біографічних досліджень НБУ імені В. І. Вернадського з розміщенням на ній матеріалів до Українського біографічного словника, маючи при цьому на увазі поетапне розгортання електронного інформаційно-біобібліографічного ресурсу загальнонаціонального значення: започаткування на базі Інституту біографічних досліджень НБУВ науково-методичних семінарів з проблем біографістики та підготовки Українського біографічного словника в його книжковому та, особливо, в електронному вигляді; визначення організаційних форм і методів наукової кооперації академічних та неакадемічних установ, наукових осередків української діаспори, що працюють в галузі біографічних досліджень з метою забезпечення їх участі в формуванні загальноукраїнських електронних біобібліографічних ресурсів.

Круглий стіл показав перспективність розвитку біографістики в Україні як важливого напрямку досліджень та необхідність створення доступних для користувачів в Україні і за її межами науково-інформаційних ресурсів в галузі біографістики з застосуванням новітніх інформаційних технологій.